Lietas Nr. C29641012
Lietas arhīva Nr. CA-0118-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Mežale,
tiesneši V.Sokolova, I.Stivriņš,
ar tiesas sēdes sekretāri D.Somu,
piedaloties zv.advokātei A.Rasnačai,

2016.gada 24.februārī atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 30.aprīļa spriedumu civillietā akciju sabiedrības "SEB banka" prasībā pret /pers. E/ par parāda piedziņu un /pers. E/ pretprasībā pret akciju sabiedrību "SEB banka" par līguma noteikumu punktu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Aprakstošā daļa

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2012.gada 3.aprīlī saņemts AS "SEB banka" prasības pieteikums pret /pers. E/ par parāda piedziņu (lietas 1.sējuma 4.-6.lapa), kurā prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja prasītājas labā nesamaksātos nomas maksājumus Ls 168,65, parādu Ls 5 577,79, kā arī tiesas izdevums.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 18.decembrī starp SIA "Unilīzings" un atbildētāju noslēgts operatīvā līzinga (nomas) līgums Nr.G121815, saskaņā ar kuru atbildētājam tika nodots nomā transporta līdzeklis LEXUS IS250.

Tā kā uz 2009.gada 13.janvāri atbildētājs nebija veicis līgumā noteiktos nomas maksājumus 988,23 *euro* apmērā, atbildētājam aprēķināts līgumsods 35,78 *euro*.

Ņemot vērā, ka minētās saistības atbildētājs nebija izpildījis arī uz 2009.gada 18.februāri, saskaņā ar līzinga līguma 8.3.punktu, atbildētājam nosūtīts paziņojums par līzinga līguma darbības izbeigšanu. Līzinga līguma 8.4.1.punktā noteikts ka gadījumā, ja iznomātājs vienpusēji atkāpjas no līguma, iznomātājām ir tiesības pārņemt savā valdījumā Līzinga objektu un pēc sava ieskata pārdot to par cenu, kas nav zemāka par neatkarīga sertificēta īpašuma vērtētāja noteikto ātrās realizācijas vērtību.

2009.gada 7.aprīlī līzinga kompānija, noslēdzot pirkuma līgumu Nr.I04DL- 0254, pārdevusi norādīto līzinga objektu par 19 300 *euro* (bez PVN 15 950,41 *euro*).

2009.gada 26.novembrī starp līzinga kompāniju un AS "SEB banka" tika noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar kuru prasītājai nodotas SIA "SEB līzings" prasījuma tiesības pret atbildētāju. Pēc cesijas līguma noslēgšanas atbildētājs ir samaksājis prasītājai 784,05*euro*, līdz ar to viņa neizpildīto saistību apmērs ir 8176,44 *euro*.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1716., 1720., 1793., 1798., 1805.pantu.

Prasītāja precizējusi prasības pieteikumu, kurā papildus norāda, ka prasības pieteikumā norādītās summas ir aprēķinātas bez PVN. Līzinga objekts ir pārdots par 19 300 *euro*, kas bez PVN (21 procents) ir 15 950,41 *euro*. Parāda apmērs pirms transportlīdzekļa pārdošanas bija 23 886,89 *euro* (bez PVN), tādējādi atbildētāja parāds pēc transportlīdzekļa pārdošanas tika aprēķināts 7 936,48 *euro* apmērā (lietas 1.sējuma 40.-42.lapa).

Tiesā ir saņemti atbildētāja /pers. E/ rakstveida paskaidrojumi par prasības pieteikumu, kuros norādīts, ka prasību neatzīst un uzskata to par nepamatotu (lietas 1.sējuma 82.-84.lapa).

Paskaidrojumos norāda, ka prasītāja, pamatojot prasību ar Civillikuma 1587.pantu, nav norādījusi, no kāda līguma tiesiskajām attiecībām izriet pušu saistības. Prasības pieteikumā ir norādīts, ka prasība tiek celta pamatojoties uz operatīvā līzinga (nomas) līgumu, taču ar attiecīgiem Civillikuma pantiem prasība nav pamatota.

Citējot 2007.gada 18.decembrī noslēgtā līguma noteikumus, atbildētājs norāda, ka noslēgtais līgums ir definēts kā nomas līgums un arī tā nosacījumi nepārprotami attiecās tikai un vienīgi uz Civillikumā regulētajām nomas tiesiskajām attiecībām. Atbildētājs uzsver, ka līzinga līgumam bija pievienots nomas maksājumu grafiks ar termiņu līdz 2010.gada 25.decembrim un kopējā nomas maksa saskaņā ar šo grafiku bija 19 686,09 *euro*.

Atbildētājs paskaidro, ka 2008.gadā, mainoties kopējai ekonomiskajai situācijai valstī, viņam radušās grūtības izpildīt pušu starpā noslēgtā līzinga līguma noteikumus un līdz ar to izveidojies nomas maksas parāds.

2009.gada 18.februārī līzinga kompānija paziņoja par līguma darbības izbeigšanu, un atbildētājs, pamatojoties uz pieņemšanas-nodošanas aktu, nodevis automašīnu līzinga kompānijas pilnvarotajai pārstāvei. Tāpat uzreiz atbildētājs uzrakstījis iesniegumu par līzinga līguma darbības atjaunošanu, risinot attiecīgas sarunas ar līzinga kompānijas darbiniekiem par nepieciešamajiem pasākumiem, lai turpinātu līzinga līguma darbību.

2009.gada 7.aprīlī prasītājas pārstāve atbildētājam telefoniski paziņojusi, ka automašīna jau ir pārdota. Atbildētājs uzskata, ka automašīna ir pārdota par ļoti zemu cenu, kaut arī līzinga kompānijai tā nodota ideālā stāvoklī. Uzskata, ka 2009.gada 27.marta novērtēšanas aktā fiksētie skrāpējumi uz automašīnas aizmugurējām durvīm ir norādīti ar mērķi samazināt automašīnas vērtību.

Atbildētājs norāda, ka nav pamatots arī prasītājas apgalvojums par to, ka nomas maksas parāds ir 238,97 *euro*, jo no tiesai iesniegtajiem aprēķiniem ir redzams, ka atbildētājs ir veicis divus maksājumus 672,76 *euro* un 711,38 *euro* apmērā, kas sedz nomas maksas parādu pilnā apmērā.

Tā kā pušu starpā noslēgtā līguma noteikumi neparedzēja atbildētāja tiesības iegūt automašīnu īpašumā, tad, saskaņā ar Civillikuma noteikumiem, uzskatāms, ka atbildētājam nomas maksa par automašīnu bija jāmaksā tikai tās lietošanas laikā, jo nomas maksājumi nav pielīdzināmi pirkuma maksājumiem un to samaksa neradīja atbildētājam īpašuma tiesības uz automašīnu.

Tiesā ir saņemta atbildētāja pretprasība pret AS „SEB banka" par 2007.gada 18.decembra nomas līguma 8.4.1. un 8.4.2. punktu atzīšanu par spēkā neesošiem (lietas 1.sējuma 130.-131.lapa).

Pretprasībā norādīts, ka starp prasītāju un atbildētāju 2007.gada 18.decembrī tika noslēgts automašīnas nomas līgums. Tāpat prasītāja prasības pieteikumam pievienojusi 2007.gada 18.decembra automašīnas pirkuma līgumu. Atbildētājs, atsaucoties uz minētajiem līgumiem, uzsver, ka viņam nav dotas iespējas izteikt iebildumus vai izdarīt grozījumus atsevišķos 2007.gada 18.decembrī noslēgtā līguma noteikumu punktos, un, noslēdzot minēto līgumu, atbildētājs ticis maldināts par noslēgtā līguma noteikumiem un tā sekām.

Neskatoties uz atbildētāja iebildumiem par to, ka 2007.gada 18.decembra līguma noteikumi neparedz atbildētāja tiesības iegūt īpašumā automašīnu un atbilstoši līguma 9.1.punktam, pēc nomas līguma darbības termiņa izbeigšanās, atbildētājam ir pienākums atdot automašīnu iznomātājam, bankas darbinieki pārliecinājuši atbildētāju parakstīt šādu līgumu, norādot, ka šādi līgumi tiek slēgti ar visiem pircējiem un pēc automašīnas pilnas maksas saņemšanas starp pusēm tiek noslēgts pirkuma līgums.

Tāpat atbildētāja ieskatā par netaisnīgu uzskatāms arī 2007.gada 18.decembrī noslēgtā līguma 8.4.1. punkts, kas piešķīra iznomātājam pēc sava ieskata pārdot nomas līguma priekšmetu - automašīnu. Turklāt atbildētājam nav paredzētas iespējas pārsūdzēt nesamērīgi zemu automašīnas novērtējumu.

Atbildētājs norāda, ka konkrētajā gadījumā eksperta vērtējumā automašīnai ir konstatēti bojājumi, kuru nebija tad, kad atbildētājs nodeva automašīnu līzinga kompānijai, un tā kā šādi bojājumi acīmredzami samazināja automašīnas tirgus vērtību, tad prasītājai nav pamata pieprasīt no atbildētāja izdevumus, kas radušies līzinga kompānijas vainas dēļ.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punktu, 5.panta otrās daļas 4. un 5.punktu un 6.panta pirmo daļu, trešās daļas 1. un 11.punktu, atbildētājs lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošiem 2007.gada 18.decembra nomas līguma 8.4.1. un 8.4.2.punktu.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 30.aprīļa spriedumu AS "SEB banka" prasība apmierināta pilnā apmērā, proti, tiesa: piedzina no /pers. E/ AS "SEB banka" labā pamatparādu 8 176,45 *euro*, valsts nodevu 372,71 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 24,92 *euro*, kopā 8 574,08 *euro*; noteica AS "SEB banka" tiesības saņemt no /pers. E/ par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) likumisko 6 (sešus) procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas (8 176,45 *euro*), ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punkta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu; noraidīja /pers. E/ pretprasību pret AS "SEB banka" par 2007.gada 18.decembra līguma Nr.G121815 8.4.1. un 8.4.2.punkta atzīšanu par spēkā neesošiem; piedzina no /pers. E/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 21,65 *euro*.

Tiesa konkrētajā gadījumā, atsaucoties uz Augstākās tiesas judikatūru, secina, Civillikumā līzinga līgums nav reglamentēts un tādēļ izšķirošais ir līgumiskās vienošanās materiālais saturs *(Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 13.februāra spriedums lietā Nr.SKC-0005/2013, 2009.gada 6.maija spriedums lietā Nr.SKC- 152).*

Tiesa konstatēja, ka lietā nepastāv strīds par to, ka SIA "SEB līzings" (iepriekš- SIA "Unilīzings") ir iegādājusies automašīnu LEXUS IS250 no atbildētāja izraudzīta pārdevēja un nodevusi to atbildētāja lietošanā. Minēto automašīnas pirkuma līgumu ir parakstījis ne tikai pircējs un pārdevējs, bet tāpat arī atbildētājs kā automašīnas tiesīgais lietotājs (līgumā - "nomnieks"), kas norāda uz atbildētāja aktīvu līdzdalību pirkuma līguma noslēgšanā. Turklāt arī pats atbildētājs uzsver, ka minēto līgumu noslēdzis ar mērķi automašīnu iegūt īpašumā.

Līdz ar to tiesa atzina, ka puses, noslēdzot 2007.gada 18.decembra līgumu, bija vēlējušās noslēgt nevis Civillikumā reglamentētu nomas līgumu, bet gan līgumu, kurš pēc tā darbības termiņa izbeigšanās paredz atbildētājam tiesības iegūt īpašuma tiesības uz līguma priekšmetu, automašīnu LEXUS IS250. Tādējādi starp pusēm noslēgtā līguma saturs pēc būtības atbilst operatīvā līzinga pazīmēm.

Tiesa, atsaucoties uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 13.februāra spriedumu lietā Nr. SKC-0005/2013, Civillikuma 2144.pantu, secināja, ka no 2007.gada 18.decembra līguma izrietošās pušu savstarpējās attiecības ir vērtējamas atbilstoši Civillikuma 1587.panta noteikumiem.

Tiesa konstatēja, ka līzinga kompānija, pamatojoties uz atbildētāja maksājumu kavējumiem, 2009.gada 18.februārī ir nosūtījusi atbildētājam paziņojumu par operatīvā līzinga līguma darbības izbeigšanu, kā tas noteikts līzinga līguma 8.2.5.3.punktā. Līdz ar to līzinga līgums uzskatāms par izbeigtu ar 2009.gada 18.februāri.

Tāpat tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 10.panta pirmo daļu, 93.panta pirmo daļu, 190.panta otro daļu, atzina par nepierādītu atbildētāja apgalvojumu par to, ka automašīna LEXUS IS250 ir pārdota par nesamērīgi zemu cenu, jo atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus tam, ka minētās automašīnas piespiedu pārdošanas un tirgus vērtība būtu augstāka. Līdz ar to tiesa, izvērtējot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, atzina, ka tai nav pamata apšaubīt sertificēta kustamas mantas vērtētāja /pers. H/ 2009.gada 27.marta noteikto automašīnas LEXUS IS250 tirgus vērtību Ls 16 500 un piespiedu pārdošanas vērtību Ls 11 550.

Atbilstoši līzinga līguma 8.4.2.punktam, līzinga kompānijas vienpusējas atkāpšanās gadījumā no šī līguma, saskaņā ar šī līguma 8.2.punkta noteikumiem atbildētājam ir jāmaksā naudas summa, kas veidojas kā starpība starp summu, ko līzinga kompānija ieguvusi, pārdodot līzinga līguma priekšmetu un līzinga priekšmeta atlikušās vērtības un nesamaksāto nomas maksājumu summu (..).

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatēja, ka SIA „SEB līzings", ievērojot līzinga līguma 8.4.1.punktu, ar 2009.gada 7.aprīļa pirkuma līgumu ir atsavinājusi automašīnu LEXUS IS250 /pers. I/ par pirkuma maksu 19 300 *euro* (ieskaitot PVN), kas pēc PVN atskaitīšanas, t.i., 15 950,41 *euro*, tika novirzīta no līzinga līguma izrietošo atbildētāja saistību segšanai. Kā arī no prasītājas pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa konstatēja, ka laika posmā no 2010.gada 2.jūnija līdz 2012.gada 2.februārim, atbildētājs ir veicis maksājumus 784,05 *euro*, kas novirzīti līzinga kompānijas izrakstīto rēķinu apmaksai.

Tiesa saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu atzina par pierādītu, ka atbildētāja neizpildīto saistību apmērs ir 8 176,44 *euro*, kas sastāv no nesamaksātajiem nomas maksājumiem 239,97 *euro* apmērā un līzinga līguma 8.4.2.punktā noteiktās starpības 7936,48 *euro*.

Tiesa atzina par nepamatotu un noraidāmu atbildētāja pretprasību par nomas līguma noteikumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Tiesa secināja, ka apstāklis, ka 2007.gada 18.decembra līzinga līgums ir tipveida līgums, pats par sevi nav pamats tam, lai atsevišķus tā noteikumus atzītu par netaisnīgiem, ja nav konstatējama kāda no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.pantā iekļautajām netaisnīgu līguma noteikumu pazīmēm.

Izvērtējot līzinga līguma nosacījumus, tiesa konstatēja, ka, atbilstoši līguma 8.4.punktam, līzinga kompānijai ir tiesības piemērot strīdus līguma punktu tikai līzinga līguma vienpusējas izbeigšanas gadījumos, proti, līzinga līguma 8.4.1.punktā nav paredzētas līzinga kompānijas tiesības pārdot automašīnu patvaļīgi, bet gan tikai gadījumos, kad no līzinga devējas neatkarīgu iemeslu dēļ ir apdraudēta no līzinga līguma izrietošo saistību izpilde.

Tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā līzinga līguma 8.4.1.punkts ir piemērots, jo atbildētājs nav izpildījis savas saistības pret līzinga kompāniju.

Tiesa, ņemot vērā, ka minētā līguma punkta noteikumi atļauj līzinga kompānijai pārdot līguma priekšmetu tikai par summu, kas nav zemāka par sertificēta eksperta noteikto ātrās realizācijas vērtību, atzina, ka nav pamata uzskatīt, ka minētie līguma punkta noteikumi pieļautu līguma priekšmeta pārdošanu par nesamērīgi zemu cenu, jo minētā pārdošanas cena ir piesaistīta sertificēta eksperta izdarītam novērtējumam. Turklāt no minētā līguma

punkta nav konstatējams, ka tiesības izdarīt novērtējumu būtu noteiktas tikai kādai konkrētai personai vai arī atbildētājam būtu liegtas iespējas lūgt atkārtotu automašīnas novērtēšanu.

Līdz ar to tiesa secināja, ka nav pamata atzīt par netaisnīgu 2007.gada 18.decembrī noslēgtā līzinga līguma 8.4.1.punktu tikai tāpēc, ka atbildētājs nepiekrīt konkrētam sertificēta eksperta novērtējumam.

Tiesa, izvērtējot līzinga līguma 8.4.2.punkta noteikumus un, ņemot vērā Civillikuma 2144.pantu, secināja, ka tajos nav saskatāmas netaisnīgu līguma noteikumu pazīmes.

No lietas materiāliem izriet, ka līzinga kompānija, noslēdzot pirkuma līgumu, par 32 372,88 *euro* ir iegādājusies automašīnu LEXUS IS250, ko izraudzījies atbildētājs. Līdz ar to tiesa atzina, ka līzinga līguma 8.4.2.punkta nosacījumi atbilst operatīvā līzinga darījumu praksei un tajā nav saskatāmas netaisnīgu līguma noteikumu pazīmes.

Kā arī tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu, atzina par pamatotu noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja par laiku līdz sprieduma izpildei likumiskos procentus 6 (sešus) procentus gadā, no pamatparāda.

/pers. E/ iesniedza apelācijas sūdzību par šo Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 30.aprīļa spriedumu, norādot, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā (lietas 1.sējuma 192.-195.lapa).

Apelators, atsaucoties uz Civilprocesa likuma 190.pantu, uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots, jo tiesa, taisot spriedumu, nav pareizi novērtējusi pierādījumus, kā arī pieļāvusi procesuālo normu pārkāpumus par pierādījumu pieļaujamību un attiecināmību, nav ievērojusi Civilprocesa likuma 97.panta noteikumus par pierādījumu vispusīgu, pilnīgu un objektīvu pārbaudīšanu, tādējādi nonākot pie maldīgiem secinājumiem, un nav pareizi piemērojusi materiālo tiesību normas.

Norāda, ka Eiropas cilvēktiesību judikatūrā nostiprināts atzinums, ka taisnīgā procesā ir svarīga pušu līdztiesība. Katrai pusei jābūt nodrošinātai iespējai iesniegt paskaidrojumus un pierādījumus, lai nepieļautu tādu situāciju, ka viens prāvnieks lietā tiek nostādīts labvēlīgākā stāvoklī *(Satversmes tiesas spriedums Nr.2009-93-01*).

Prasītāja cēlusi prasību par parāda piedziņu, savu prasību pamatojot ar 2007.gada 18.decembra Nomas līgumu Nr.G121815 un tam pievienoto Maksājuma grafiku. Atbilstoši šim maksājumu grafikam, kuru parakstījis atbildētājs, nomas maksājumu kopējā summa par laika periodu no 2007.gada 21.decembra līdz 2010.gada 15.decembrim ir 19 686,09 *euro* un PVN 4126,16 *euro* (kopā 23 812,25 *euro*).

Pirmās instances tiesa spriedumā atsaucas uz Civillikuma 3.pantu un Komerclikuma 5.nodaļas noteikumiem. Lai gan tiesa norāda, ka šim gadījumam nevar piemērot minētās Komerclikuma nodaļas noteikumus, tomēr lietas izspriešanā spriedumu pamato tieši ar šiem noteikumiem. Tādējādi pirmās instances tiesa, taisot spriedumu, nepareizi novērtējusi prasītājas iesniegtos pierādījumus, uz kuriem celta prasība, un nepamatoti atzinusi star pusēm noslēgto nomas līgumu par Līzinga līgumu, proti, operatīvā līzinga līgumu.

Atbilstoši Nomas līguma vispārējo noteikumu 9.1.punktam, notekot termiņam uz kādu šis līgums noslēgts, nomniekam ir pienākums 3 dienu laikā nodot nomas priekšmetu iznomātāja valdījumā.

Uzskata, ka šajā konkrētajā gadījumā tiesa, taisot spriedumu, neieguva pierādījumus un prasītāja atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta noteikumiem tos neiesniedza, ka atbildētājam bija tiesības pēc nomas līguma termiņa beigām iegūt īpašumā nomāto automašīnu, jo šādas tiesības nebija pielīgtas ar noslēgto Nomas līgumu. Kā arī nebija noslēgti citi līguma grozījumi vai vienošanās, kurās būtu pielīgtas atbildētāja tiesības izpirkt nomā nodoto automašīnu.

Tāpat tiesa bez ievērības atstāja faktu, ka prasītājas izrakstītie rēķini atbildētājam arī ir formulēti kā nomas maksājumi.

Kā būtisku apstākli apelators uzsver, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka atbildētājs prasītājai par laika periodu no 2007.gada 19.decembra līdz 2009.gada 25.februārim samaksājis nomas maksu 11 791,92 *euro* un no 2010.gada 2.jūnija līdz 2012.gada 2.februārim - 784,05 *euro*, kopā 12 575,97 *euro*.

Uzskata, ka pirmās instances tiesa tāpat nepamatoti spriedumā atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada 13.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-0005/2013, jo šajā gadījumā ir pilnīgi atšķirīgi lietas faktiskie apstākļi.

Apelators, atsaucoties uz Kredītiestāžu likuma 1.panta 37.punktu, 1997.gada 19.jūnija likumu "Par UNIDROIT konvenciju par starptautisko finansiālo līzingu", arī nepiekrīt prasītājas paustajam viedoklim, ka starp pusēm noslēgtais nomas līgums ir definējams kā Finanšu līzinga līgums, jo atbildētājs automašīnu nomāja kā fiziska persona savām un ģimenes vajadzībām.

Pirmās instances tiesa spriedumā norāda, ka summa, no kuras tiek aprēķināta atbildētājam maksājamā parāda starpība, ir 32 372,88 *euro*. Tā kā atbildētājs prasītājai samaksājis nomas maksu 12 575,97 *euro,* pēc automašīnas realizēšanas prasītāja saņēmusi 19 300 *euro*, kopā prasītāja saņēmusi 31 875,97 *euro*, tad tiesa nepamatoti no atbildētāja piedzinusi 8 176,45 *euro*.

Ņemot vērā iepriekš minēto, /pers. E/ savā apelācijas sūdzībā lūdz noraidīt AS "SEB banka" prasību par parāda piedziņu un apmierināt /pers. E/ pretprasību pret AS "SEB banka" par 2007.gada 18.decembra Nomas līguma Nr.G121815 8.4.1. un 8.4.2.punkta atzīšanu par spēkā neesošiem.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja /pers. E/ pilnvarota pārstāve zvērināta advokāte Anita Rasnača uzturēja apelācijas sūdzību pēc tajā norādītajiem motīviem, lūdzot pilnīgi apmierināt pretprasību un noraidīt prasību.

Prasītāja AS "SEB banka" 2016.gada 24.februārī iesniedza pieteikumu, kurā lūdza izskatīt lietu bez pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Noklausījusies atbildētāja pārstāves paskaidrojumus tiesai, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība ir apmierināma, bet pretprasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta otro daļu apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta un pamata grozījumi nav pieļaujami.

Tādējādi lietā izskatāms strīds par 2007.gada 18.decembra pušu līguma 8.4.1.un 8.4.2.punkta tiesiskumu un par parāda 8 176,45 *euro* piedziņu, kas aprēķināts, pamatojoties uz 2007.gada 18.decembra pušu noslēgtā līguma nosacījumiem.

Atbildētājs savā apelācijas sūdzībā uzsvēra, ka līdzēji 2007.gada 18.decembrī noslēguši automašīnas nomas līgumu, līdz ar to, pamatojoties uz Civillikuma 2112.pantu, atbildētājam ir jāsamaksā prasītājai tikai nesamaksātos līzinga maksājumus līdz brīdim, kad līgums tika pārtraukts, nevis visas automašīnas vērtība. Noslēdzot nomas līgumu, Patērētāju likuma 6.panta izpratnē atbildētājs kā patērētājs bija maldināts par līguma 8.4.1.un 8.4.2.punkta nosacījumiem un tā sekām. Respektīvi, līguma nosacījums vienmēr uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma nosacījumus.

Respektīvi, ja iznomātājs vienpusēji pirms termiņa atkāpjas no līguma, nomnieks neatsaucami pilnvaro iznomātāju bez papildu juridisku procedūru

uzsākšanas:

- pārņemt savā valdījumā nomas priekšmetu un pēc sava ieskata pārdot nomas priekšmetu par cenu, kas nav zemāka par neatkarīga sertificēta īpašuma vērtētāja noteikto ātrās realizācijas vērtību. Pārņemot nomas priekšmetu iznomātās ir tiesīgs veikt jebkuras nepieciešamās darbības, lai izņemtu nomas priekšmetu no telpām, kur tas atrodas. Tādā gadījumā nomniekam pilnībā un bez papildu nosacījumiem jāsedz iznomātāja izdevumi, kas nepieciešami minēto darbību veikšanai (*8.4.1.punkts*);
- (..) saskaņā ar šī līguma 8.2. punkta noteikumiem nomniekam jāsamaksā iznomātājam naudas summa, kas veidojas kā starpība starp summu, ko iznomātājs ieguvis, pārdodot nomas priekšmetu, un nomas priekšmeta atlikušās vērtības un nesamaksāto nomas maksājumu summu. Nesamaksāto nomas maksājumu lielums tiek noteikts, piemērojot procentu (kredītprocentu) likmi līdz dienai, kas iznomātāja bankas kontā pilnā apmērā tiek ieskaitīta naudas summa, par kuru nomas priekšmets pārdots (*8.4.2.punkts*).

Prasītāja norāda, ka līdzēji 2007.gada 18.decembrī tiesiski noslēdza operatīva līzinga līgumu, nosaucot to par nomas līgumu. Līdz ar to pēc atkāpšanas no līguma, līzinga devējai ir tiesības prasīt, lai līzinga ņēmējs samaksā 8.4.2.punktā paredzēto naudas summu 7 936,48 *euro* un nomas maksu 239,97 *euro*, kopā pamatparādu 8 176,45 *euro*, kas veidojas kā starpība starp summu, ko līzinga devējs ieguvis, pārdodot līzinga objektu, un visu nesamaksāto līguma maksājumu kopsummu saskaņā ar līzinga devēja grāmatvedības datiem.

Pirmās instances tiesa nodibinājusi, ka starp prasītāju un atbildētāju 2007.gada 18.decembrī noslēgts operatīvā līzinga līgums Nr.G121815, kas bija nosaukts par nomas līgumu, saskaņā ar kuru prasītāja atbildētāja uzdevumā par 38 200 *euro* iegādājās līzinga objektu – automašīnu LEXUS IS250, bet atbildētājs atbilstoši līguma maksājuma grafikam, apņēmās līdz 2010.gada 25.decembrim, katra kalendārā mēneša 25.datumā, veikt līzinga un citus līgumā noteiktos maksājumus atbilstoši līguma noteikumiem. Atbilstoši šim līgumam atbildētājs (līzinga ņēmējs) saņēmis faktiskā valdījumā un turējumā (lietošanā) līzinga objektu – automašīnu LEXUS IS250, kuru prasītāja (līzinga devēja) iegādājās atbildētāja uzdevumā, savukārt atbildētājs apņēmās maksāt līzinga devējai līzinga un citus līgumā noteiktos maksājumus. Tāpat līgumā noteikta līzinga objekta pirkuma maksa (38 200 *euro*), pirmā iemaksa, komisijas maksa, procentu likme, nomas beigu datums (2010.gada 25.decembris) un arī citi noteikumi.

Saskaņā ar Civillikuma 1403.pantu tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai. Tas ir tiesību subjekta gribas akts. Taču atbilstoši Civillikuma 1404.pantam katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā ne tikai gribas izteikums, bet arī pārējie tiesiskā darījuma sastāva elementi – dalībnieki, priekšmets, sastāvdaļas un forma. Tikai pastāvot vienlaicīgi visiem tiesiskā darījuma sastāva elementiem, tiesiskais darījums ir spēkā.

Ņemot vērā, ka tiesisks darījums ir tiesību subjektu gribas akts, par katra tiesiska darījuma pamatelementu Civillikuma 1427.panta izpratnē atzīstams gribas izteikums, t.i., uz noteiktu tiesisku seku iestāšanos vērsts privāts gribas izpaudums.

Atbildētājs pretprasībā un apelācijas sūdzībā maldību saista ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām. Respektīvi, atbilstoši šā likuma 6.panta piektajai daļai līguma noteikums vienmēr uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijis iespējams ietekmēt līguma noteikumus.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka viltus rezultātā personai tiek radīts nepareizs priekšstats par darījuma priekšmetu, saturu, kā arī tādiem apstākļiem, kuri bija nozīmīgi apmānītai pusei, slēdzot darījumu (motīvi). Viltus var izpausties kā nepareizu ziņu sniegšana, faktu sagrozīšana vai arī to noklusēšana. Apzināta informācijas nesniegšana par otrai pusei svarīgiem apstākļiem (..) tikai tad var tikt atzīta par viltu, ja vienai pusei ar likumu ir uzlikts paziņošanas pienākums par labu otram līdzējam. Tā, piemēram, šāds informēšanas pienākums ir noteikts pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam Patērētāju tiesību aizsardzības likumā. Taču vispārējs tiesisks pienākums informēt otru pusi par visiem zināmiem negatīviem apstākļiem nepastāv, kas ir izskaidrojams ar to, ka parasti darījuma pusēm ir pretējas intereses (..), līdz ar ko katrai pusei pašai ir jārūpējas par savu interešu ievērošanu (*sal. S.Rudāns. Saistību tiesību komentāri. VI. Viltus. „Jurista vārds" 16.01.2007., Nr.3*).

Apelācijas instances tiesa, pamatojoties uz lietas faktisko apstākļu un pierādījumu izvērtējumu, atzīst par nepierādītu prasītāja apgalvojumu, ka pirms strīdus darījuma noslēgšanas līguma nosacījumi netika apspriesti. Tieši pretēji, pats atbildētājs pretprasībā norāda, ka "viņš izteica iebildumus par automašīnas iegādi pēc līguma termiņa izbeigšanas, bet bankas darbinieki pārliecināja viņu līgumu parakstīt".

Civillikuma 1431.pantā noteikts, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka konkrētajā gadījumā attiecībā uz atbildētāja darbībām, parakstot līgumu, nevar runāt par maldību, šai sakarā arī nevar konstatēt, ka viņam nebija priekšstata par darījumu, kādēļ līgums būtu uzskatāms par spēkā neesošu. Pat, ja /pers. E/ parakstītu līgumu, nezinot to saturu, tad ar savu parakstu viņš apliecināja, ka zina līguma saturu un piekrita jebkādam līguma saturam. Turpretim Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka "darījuma parakstīšanu, to vispār neizlasot, kā to būdama izdarījusi rīcībspējīga persona, konkrētajā gadījumā izdarījusi L.G., nevar traktēt kā nepareizu īstenībā neatbilstošu priekšstatu par darījuma priekšnosacījumiem vai informācijas trūkumu" (*Senāta 2005.gada 5.oktobra spriedums lietā N.SKC-607*).

Tādējādi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta izpratnē konkrētajā situācijā darījuma parakstīšanu nevar traktēt kā nepareizu īstenībai neatbilstošu priekšstatu par darījuma priekšnoteikumiem vai informācijas trūkumu par sekām, tostarp, par automašīnas pārdošanas kārtību un par parāda summas aprēķināšanas kārtību prasītājas vienpusējās atkāpšanās gadījumā. Līdz ar to uz šīs civillietas izskatīšanas brīdi lietā nav iesniegti pierādījumi, ka strīdus līgums parakstītas maldības ietekmē, kā to ir norādījis atbildētājs savā apelācijas sūdzībā.

Turklāt prasītājai ir tiesības piemērot strīdus līguma nosacījumus tikai līzinga līguma vienpusējas izbeigšanas gadījumos, proti, līzinga līguma 8.4.1.punktā nav paredzētas līzinga kompānijas tiesības pārdot automašīnu patvaļīgi, bet gan tikai gadījumos, kad no līzinga devējas neatkarīgu iemeslu dēļ ir apdraudēta no līzinga līguma izrietošo saistību izpilde.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka apelācijas sūdzībā izklāstītie apstākļi nesatur juridiski pamatotu argumentāciju, kas ļautu secināt, ka uz konkrētā līguma noslēgšanas un izpildes apstākļiem attiecināmi atbildētāja izteiktie motīvi par patērētāja maldību, kas padara pušu līgumu attiecīgajā daļā par prettiesiski noslēgtu.

Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija nekonstatē, ka prasītāja Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta aspektā ar maldību pierunājusi atbildētāju noslēgt strīdus līgumu, proti, minētie apstākļi nevarēja prettiesīgi maldināt atbildētāju, tādēļ strīdus līguma 8.4.1. un 8.4.2.punkta nosacījumi nav atzīstami par netaisnīgiem.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka Civillikumā ietvertais līdzēju privātautonomijas princips, jeb līgumu brīvības princips, kas nozīmē, ka līdzēji var veidot līgumattiecības un noteikt līguma saturu uz brīvas izvēles pamata, rada pamatu secinājumam, ka pat šķietami absurdu vai neloģisku noteikumu iekļaušana līgumā pati par sevi nevar būt par iemeslu darījuma dalībnieku gribas īstuma apšaubīšanai.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka atbildētājs pēc būtības neapstrīd, ka prasītāja viņa uzdevumā par 38 200 *euro* iegādājās automašīnu LEXUS IS250, bet atbildētājs atbilstoši līguma maksājuma grafikam apņēmās līdz 2010.gada 25.decembrim, katra kalendārā mēneša 25.datumā, veikt nomas un citus līgumā noteiktos maksājumus atbilstoši līguma noteikumiem. Atbilstoši šim līgumam atbildētājs saņēmis faktiskā valdījumā un turējumā (lietošanā)

automašīnu LEXUS IS250, kuru prasītāja iegādājās atbildētājas uzdevumā. Tādēļ uzskatāms, ka minētie līguma nosacījumi ir saistoši abām pusēm.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Civillikumā līzinga līgums nav reglamentēts. Tiesību doktrīnā līzinga līgumu dažkārt dēvē par moderno līgumu, kas (tāpat kā faktorings, franšīze, u.c.) radies ekonomisko attiecību attīstības gaitā un ietver sevī vairāku citu līguma veidu noteikumus *(sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.-Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 32.-34.lpp.)*. Līzingu var raksturot kā konsensuālu atlīdzības līgumu, ar kuru viena puse (līzinga devējs) apsola iegūt īpašuma tiesības uz otras puses (līzinga ņēmēja) izraudzītu lietu (līzinga objektu) un nodot to līzinga ņēmējam lietošanā, pretī saņemot zināmu līzinga maksu *(sk. L.Leja. Līzinga izpratne un pielietošana Latvijā un Eiropā (I). Likums un tiesības, Nr.1 (41), 2003.gada janvāris)*.

Šobrīd vienīgais normatīvais akts, kurā ir iekļauti noteikumi par atsevišķiem, tā sauktajiem modernajiem, komercdarījumu veidiem (piemēram, līzinga līgumu, faktoringa līgumu, franšīzes līgumu), ir Komerclikums. Lai gan Komerclikuma 5.nodaļas normas par līzinga līgumu šajā lietā nav piemērojamas, tomēr tajā iekļautā līzinga līguma legālā definīcija sniedz šī darījuma veida raksturojumu, proti, līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītas trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību (Komerclikuma 463.panta pirmā daļa).

Tātad no iepriekš teiktā izriet, ka līzinga līgumu nevar identificēt ar kādu atsevišķu Civillikumā noteiktu līguma veidu, jo tas ietver sevī vairāku dažādu līguma veidu – aizdevuma, nomas, dažkārt arī pirkuma līguma elementus. Tas, ka līzinga līguma noteikumi veido kompleksas šī darījuma dalībnieku saistības, kas nav nošķiramas viena no otras, atzīts arī judikatūrā *(sk. Senāta 2002.gada 27.februāra spriedumu lietā Nr.SKC- 118)*.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka puses ir nodibinājušas likumā nereglamentēta (netipiska) līguma attiecības un tādēļ līgumslēdzēju saistības ir apspriežamas atbilstoši noslēgtā līguma noteikumiem. Operatīvam līzingam raksturīgi, ka līgums tiek slēgts uz laiku, kas īsāks par lietas amortizācijas periodu (parasti 2-5 gadi), pieļaujot, ka pēc līzinga ņēmēja līzinga objektu lietos arī citas personas. Līzinga termiņam izbeidzoties, līzinga ņēmējs ir tiesīgs: 1) pārtraukt līzinga maksājumus un atdot lietu līzinga devējam; 2) vai atjaunot līgumu ar jauniem noteikumiem; 3) vai izpirkt lietu par cenu, kas saskaņota ar līzinga devēju līguma noslēgšanas brīdī *(sk. L.Leja. Līzinga izpratne un pielietošana Latvijā un Eiropā (I). Likums un tiesības, Nr.1 (41), 2003.gada janvāris)*. No minētā izriet, ka operatīvā līzinga līguma darbības laikā līzinga ņēmējs neizmaksā pilnu līzinga objekta vērtību, bet tikai daļu un, beidzoties līgumam, tam ir tiesības izvēlēties kādu no iepriekš norādītajiem rīcības modeļiem. Turklāt tiesības nopirkt līzinga objektu, samaksājot atlikušo vērtību, līzinga ņēmējam rastos tikai tajā gadījumā, ja pēdējais izpildītu visas līzinga līgumā uzņemtās saistības.

Pamatojoties uz norādītajiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka līdzēji 2007.gada 18.decembrī tiesiski noslēdza operatīva līzinga līgumu, nosaucot to par nomas līgumu, kā to pareizi nodibinājusi arī pirmās instances tiesa. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt apelācijas sūdzībā paustajam uzskatam, ka pušu starpā tika noslēgts nomas līgums, tādēļ pušu tiesisko attiecību novērtēšanai piemērojamas Civillikuma normas, kas regulē nomas līguma institūtu. Uz šīs civillietas izskatīšanas brīdi lietā ir iesniegti pierādījumi par līzinga līguma noslēgšanu, tādēļ tas uzskatāms par spēkā esošu, kas rada tiesiskās sekas abām pusēm.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka, atbilstoši Civillikuma 1431.pantam, ar savu parakstu atbildētājs apliecināja, ka viņš ir iepazinies un piekrīt līzinga līguma noteikumiem.

Puses lietā neapstrīd, ka atbildētājs nav izpildījis pušu līgumā paredzētās saistības, proti, nav veicis maksājuma grafikā noteiktos maksājumus.

Civillikuma 1589.pantā noteikts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu vai kad zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta. Tādējādi atbildētājs, parakstot līzinga līgumu (*8.2.punkts*), bija informēts par kreditora tiesību atkāpties no līguma.

Atbilstoši līguma 8.2.punktā pielīgtajam, prasītāja 2009.gada 18.februārī vienpusēji atkāpusies no līzinga līguma, jo līzinga ņēmējs kavēja līgumā paredzētos maksājumus. Fakts, ka līzinga ņēmējs noteiktajā termiņā nesamaksājis maksājumus, netiek apstrīdēts (lietas 1.sējuma 23.lapa).

Ievērojot teikto, līzinga līgums uzskatāms par izbeigtu ar datumu, kad kreditors īstenoja līgumā noteiktu tiesību atkāpties no tā, proti, ar 2009.gada 18.februāri.

Pušu līguma 8.4.punktā ir detalizēti reglamentēta rīcība ar līzinga objektu, ja līzinga devēja vienpusēji atkāpjas no līguma. Proti, līzinga ņēmējs (līgumā – nomnieks) samaksā naudas summu, kas veidojas kā starpība starp summu, ko līzinga devējs ieguvis, pārdodot līzinga objektu, un visu nesamaksāto līguma maksājumu kopsummu. Kā to konstatējusi pirmās instances tiesa, līzinga ņēmējs atbilstoši līzinga līguma noteikumiem nodeva līzinga objektu līzinga devējai.

Tādējādi lietā ir nodibināts, ka līzinga līgumā puses paredzējušas noteikumus gan rīcībai ar līzinga objektu, ja līzinga devējs vienpusēji atkāpjas no līguma, gan šo noteikumu neizpildīšanas sekas.

No minētā kopsakarā un savstarpējā sakarībā izriet, ka puses līgumā ir vienojušās par summu, kādu līzinga ņēmējam būs pienākums atlīdzināt, ja viņš nepildīs savas saistības un nodos līzinga objektu līzinga devējai.

Prasītāja, pamatojoties uz līguma 8.4.1.punktu, 2009.gada 7.aprīlī pārdeva līzinga objektu /pers. I/ par kopējo summu 19 300 *euro* (lietas 1.sējuma 20.-22.lapa).

Turklāt pušu līguma 8.4.1.punktā noteikts, ka līzinga devējs ir tiesīgs pēc sava ieskata pārdot automašīnu par cenu, kas nav zemāka par neatkarīga sertificēta īpašuma vērtētāja noteikto ātras realizācijas vērtību. Tapāt līdzēji precizējuši, ka līzinga ņēmējs atlīdzina līzinga devējam visus izdevumus, kas saistīti ar līzinga objekta pārņemšanu.

Tādējādi pušu līguma ietvaros pēc īpašuma (līzinga objekta) realizācijas iegūtie naudas līdzekļi tika novirzīti aprēķinātā līgumsoda, neapmaksāto rēķinu un īpašuma neizmaksātās vērtības dzēšanai. Tā, uz līzinga līguma izbeigšanas brīdi, 2009.gada 18.februārī, atbildētāja parāda summa bija 24 910,90 *euro*. Šo parāda summu veidoja līzinga līguma 8.4.2.punktā noteiktā starpība 23 886,89 *euro* un parāds par nesamaksātajiem rēķiniem 1 024,01 *euro*. Automašīnas pārdošanas rezultātā iegūtās naudas summas (pēc PVN atskaitīšanas) 15 950,41 *euro* novirzīšanas atbildētāja saistību dzēšanai un iekļaujot atbildētāja veiktos maksājumus 784,05 *euro*, atbildētāja neizpildītās saistības aprēķināmas 8 176,44 *euro* apmērā. Proti, atbildētāja atlikušo parādu veido nesamaksātie nomas maksājumi 239,97 *euro* un saskaņā ar līzinga līguma 8.4.2.punktu noteiktā starpība 7 936,48 *euro*, kopā 8 176,44 *euro* (lietas 1.sējuma 9., 43.lapa). Līdz ar to atbildētāja neizpildīto saistību apmērs ir 8 176,44 *euro*.

Ņemot vērā minēto Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepamatotiem atbildētāja izteiktos iebildumus par parāda aprēķināšanas kārtību un kopsummu.

Pamatojoties uz norādītajiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenams parāds 8 176,44 *euro* apmērā.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pierādījumu jēdzienu, pieņemšanu un novērtēšanu noteic Civilprocesa likuma 15.nodaļas normas, kas izvirza pietiekoši konkrētas prasības pierādījumu pārbaudes un novērtēšanas jomā, tostarp arī to, ka pierādījumi vērtējami vispusīgi, pārbaudot katra pierādījuma būtību. Tādēļ atbildētāja norādei, ka pirmās instances tiesa konsekventi nepiemēroja Civilprocesa likuma 97.pantu, nav izšķirošas nozīmes visu lietas faktisko apstākļu noskaidrošanā kopsakarā un savstarpējā sakarībā apelācijas instances tiesā. Tas, ka atbildētājs ir neapmierināts ar pirmās instances tiesas pierādījumu novērtēšanas rezultātu, nenozīmē, ka tiesa nav pienācīgi novērtējusi pušu iesniegtos pierādījumus. Turklāt „no vienas puses tā

(t.i., pierādījumu novērtēšanas metode) neierobežo tiesu pierādījumu vērtēšanā, bet no otras puses, uzliek tiesai pienākumu sīki iedziļināties katra pierādījuma būtībā, salīdzinot to ar citiem un piešķirt tam to nozīmi, kādu tas pelna pēc savas iekšējās vērtības" *(V.Bukovskis. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga:Autora izdevums, 1933.g.)*

Tāpat Civillietu tiesas kolēģija nepiekrīt atbildētāja apelācijas sūdzības argumentiem, ka pirmās instances tiesa pārkāpusi pušu līdztiesības principu, jo tiesa nav nodrošinājusi atbildētāja tiesības uz tiesas aizsardzību. Atbildētāja neapmierinātība ar to, ka viņa norādītie iebildumi un argumenti nav ietekmējuši izskatāmā jautājuma rezultātu un prasība ir apmierināta, bet pretprasība noraidīta, pats par sevi neliecina par pušu līdztiesību principa pārkāpumu.

Tādējādi, ievērojot norādītos apstākļus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka lietā tika ievērots Civilprocesa likuma 9.pantā iekļautais pušu līdztiesības princips, kas izriet no vispārējā cilvēktiesību vienlīdzības principa, kas nostiprināts Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14.pantā, Satversmes 91.pantā, likuma „Par tiesu varu" 4.pantā.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts tiesas pienākums lemt par tiesībām līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Pirmās instances tiesa, atzīstot prasītājai tiesības saņemt likumiskos procentus līdz sprieduma izpildei, ņēmusi vērā Augstākās tiesas Senāta judikatūru par Civilprocesa likuma 195.panta piemērošanu.

Tā, Senāts 2007.gada 14.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-75 un 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā Nr.SPC-111 atzinis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs. Tiesai minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam atzīstamas tiesības saņemt no /pers. E/ likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas 8 176,44 *euro* par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā, ka atbildētājs īstenoja ar Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 10.punktu un 413.pantu piešķirtās tiesības iesniegt apelācijas sūdzību, kurā sniedza priekšstatu par strīda faktiem, pierādījumiem, tiesību normu traktējumiem un citiem apstākļiem. Apelācijas instances tiesa, neievērojot apelācijas sūdzības motīvus, apmierināja prasību un noraidīja pretprasību, izskatot lietu analoģiski pirmās instances tiesas nolēmumam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otrās puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. Tā kā prasība apmierināta, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem, no atbildētāja /pers.E/ prasītājas labā piedzenami valsts nodeva 372,71 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (par tiesas dokumentu piegādi, par publikāciju laikrakstā "Latvijas Vēstnesis un sludinājuma teksta sagatavošanu) 24,92 *euro*, kopā tiesas izdevumi 397,63 *euro* (lietas 1.sējuma 7.-8, 67.-68.lapa).

Tā kā pretprasība ir noraidīta pilnīgi no prasītājas atbildētāja labā tiesas izdevumi nav piedzenami.

Noskaidrots, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu lietā aprēķināti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu pirmās instances tiesā 21,65 *euro* un apelācijas instances tiesā 3,10 *euro,* kopā 24,75 *euro,* kas nav samaksāti iepriekš (lietas 1.sējuma 186.lapa, 2.sējuma 15.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu piegādi 24,75 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, AS "SEB banka", reģistrācijas numurs 40003151743, labā parādu 8 176,45 *euro* (astoņi tūkstoši viens simts septiņdesmit seši *euro* 45 centi) un tiesas izdevumus 397,63 *euro* (trīs simti deviņdesmit septiņi *euro* 63 centi), kopā 8 574,08 *euro* (astoņi tūkstoši pieci simti septiņdesmit četri *euro* 08centi), veicot samaksu AS "SEB banka" kontā Nr.LV70UNLA0091000904403.

Noteikt AS "SEB banka", reģistrācijas numurs 40003151743, tiesības saņemt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas 8 176,45 *euro* (astoņi tūkstoši viens simts septiņdesmit seši *euro* 45 centi) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noraidīt pilnīgi /pers. E/ pretprasību pret AS "SEB banka" par līguma nosacījumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 24,75 *euro* (divdesmit četri *euro* 75 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma uzdevumā norādot: saņēmēja iestāde – Valsts kase, kods – TRELLV22, maksājuma mērķis – 21499, dati lietas identificēšanai.

Noteikt /pers. E/ termiņu sprieduma daļā par parāda, tiesas izdevumu un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Pēc ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas (valsts labā) kvīts oriģināls šajā noteiktajā termiņā iesniedzams Latgales apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 9.marta, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un samaksājot drošības naudu 284,57 *euro*.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Mežale

Tiesnese V.Sokolova

Tiesnesis I.Stivriņš